

TAPASZTÓ ANDOR – FÉNYKÉPÉSZBŐL DETEKTÍV –

Hódmezővásárhelyen az 1920-as évek végén, az 1930-as évek elején, a már régóta a városban működő Plohn és Till műterem mellett, jó néhány fényképész próbált megtelepedni és egzisztenciát felépíteni magának. Azonban az 1929 és 1933 közötti gazdasági világválság jelentősen meggyengítette a fizetőképes keresletet, ezért ez csak Schnitzer Lajosnak – aki 1929-ben Fodor Béla özvegyétől vette meg férje műtermét – sikerült.

Az egyik rövid életű fotószalont az 1900-ban Miskolcon született Tapasztó Andor nyitotta meg 1933 augusztusában. Tapasztó fényképész tanulmányait szülővárosában végezte, majd az 1920-as évek végén, Orosházán nyitott műtermet, ahol 1929-ben egy rövid ideig nála dolgozott Wellesz Ella (1910–1997), aki az 1930-as évek elején Budapestre költözött, majd 1935 és 1953 között önálló fotószalont üzemeltetett, később pedig a színházi fényképezés egyik legnevesebb alakja lett. Tapasztó 1929. szeptember 18-án eljegyezte az orosházi Binet Annát, házasságukból 1933 szeptemberében László Miklós, 1938 augusztusában Endre István nevű fiuk született. 1929 őszén Gyulán a Petőfi utca 5. szám alatt nyitott üzletet, melyet 1932 áprilisában eladott és Pécsre költözött, ahol 1932. június elejétől a Király utca 1. szám alatt dolgozott. A megnyitástól kezdve erős kampányt folytatott annak érdekében, hogy ki tudja alakítani ügyfélkörét, rendszeresen jelentek meg hirdetései a *Dunántúl* című napilapban, a visszamélekezések szerint 14 ügynöke járta a város utcáit, és próbálta beszervezni számára a megrendelőket. Agresszív árversenyre kényszerítette a régi pécsi fényképészeket, hiszen ő egy 18 x 24 cm-es fénykép és 6 db levelezőlap készítéséért csak 7,5 pengőt kért, míg a helyiek ugyanezt 20 pengőért vállalták. Azonban végül nem sikerült megvetni a lábát a pécsi fényképészek között, és alig több mint egy év után, 1933 augusztusában elköltözött a városból. Műtermét ezért Zách János (?–1950 k.) fényképész vezetésére bízva fiókműteremmé alakította, majd 1934 augusztusában eladta azt Záchnak, aki azután haláláig ott dolgozott.

1933 augusztusában Hódmezővásárhelyen a János tér 1. szám alatt – a korábbi Till műterem helyén – nyitotta meg üzletét. Bár rövid ideig dolgozott Vásárhelyen, viszonylag sok műtermi felvételét ismerjük, ezek alapján elmondhatjuk, hogy ügyfelei a város polgári és gazdaságadalmának reprezentánsaiból kerültek ki. A műtermi felvételek készítése mellett kijárt a városkörnyéki eseményeket is megörökíteni, így például 1934 tavaszán levette a városi népművelési bizottság által a Csomorkány-Templomromi Körben megtartott kézimunka-tanfolyam résztvevőit. Fényképsorozatot készített a népművelési bizottság által a vásárhelykutasi Horthy Miklós Népházban 1934. március 27. és április 2. között rendezett régészeti és néprajzi, illetve a Mártélyi Olvasókör székházában 1934. május 20. és 27. között rendezett népművelési kiállításról is.

Tapasztó Andor | A VÁSÁRHELYKUTASI HORTHY MIKLÓS NÉPHÁZBAN 1934. MÁRCIUS 27. ÉS ÁPRILIS 2. KÖZÖTT MEGRENDEZETT RÉGÉSZETI ÉS NÉPRAJZI KIÁLLÍTÁS RÉSZLETE
(TJM HGY LTSZ.: 72.4.29.)

Tapasztó Andor | ISMERETLEN LÁNY
(TJM HGY LTSZ.: 2013.9.4.)

Számítását azonban városunkban sem találta meg, ezért 1934 decemberében visszaköltözött Orosházára, ahol a Széchenyi tér 5. szám alatt nyitotta meg legújabb üzletét. Vásárhelyi műtermét fióküzletté alakította, vezetésével Gerenday Tibor fényképész segédet bízta meg, de már 1935. május végén bezárta azt, és az addig át nem vett fényképeket a megrendelők Plohn Józseftől kaphatták meg.

S bár rendszeresen hirdette szolgáltatásait a „Takarékosság” hiteliroda által összefogott orosházi vállalkozások egyikeként, stabil egzisztenciát feltehetően Orosházán sem tudott kialakítani. Az 1930-as évek végére belefáradva az állandó létbizonytalanságba, úgy döntött, hogy gyarapodó családja érdekében biztosabb megélhetés után néz. E döntése teljesen érthető, hiszen alig több mint egy évtized alatt Orosházán, Gyulán, Pécsen, Hódmezővásárhelyen, majd újra Orosházán próbált fényképészként karriert befutni, a várt siker azonban elmaradt, hiába volt jól képzett szakember. Miután 1940. január 5-től detektívgyakornokként helyezkedett el, műtermét eladta Rajki Andornak. 1941 májusáig Sopronban állomásozott, majd ekkor áthelyezték Nagyváradra, decemberben pedig kinevezték detektívnek. A rendőrség kötelékében végzett szolgálataiért 1943. május 14-én Horthy Miklós kormányzó Nemzetvédelmi Kereszttel tüntette ki. További sorsa egyelőre ismeretlen.

Bernátsky Ferenc